

Прысвечаная

КІМУ

У сераду адбылася студэнцкая навуковая канферэнцыя, прысвечаная 50-годдзю Камуністычнага Інтэрнацыянала Моладзі. З уступным словам на ёй выступіў дацэнт Д. Б. Мельцар. Ён расказаў аб слаўным паўвекавым шляху баявога атрады моладзі, яго барацьбе за рэвалюцыйны лераўтварэнні, за мір і дружбу паміж народамі. З дакладамі па канферэнцыі выступілі студэнты гістфака Г. Сцяпанавіч — «У. І. Ленін аб ролі моладзі ў класавай барацьбе пралетарыяту», Т. Глушакова — «Роля КІМа ў барацьбе за адзіны фронт», О. Лапцева — «Прагрэсіўная роля моладзі свету ў барацьбе супраць фашызму і вайны (1936-1939 гг.)», П. Шупляк — «Маладзёжны рух на сучасным этапе» і Р. Крапівіна — «Прагрэсіўная роля моладзі свету ў барацьбе супраць вайны ў В'етнаме».

На падрыхтоўчым

факультэце

29 кастрычніка з гурткай аб слаўных традыцыях Ленінскага камсамола перад в'етнамскімі студэнтамі выступіў намеснік загадчыка аддзела Мінскага ГК ЛКСМБ А. Юзэфовіч. В'етнамскія студэнты паднеслі гасцю кветкі.

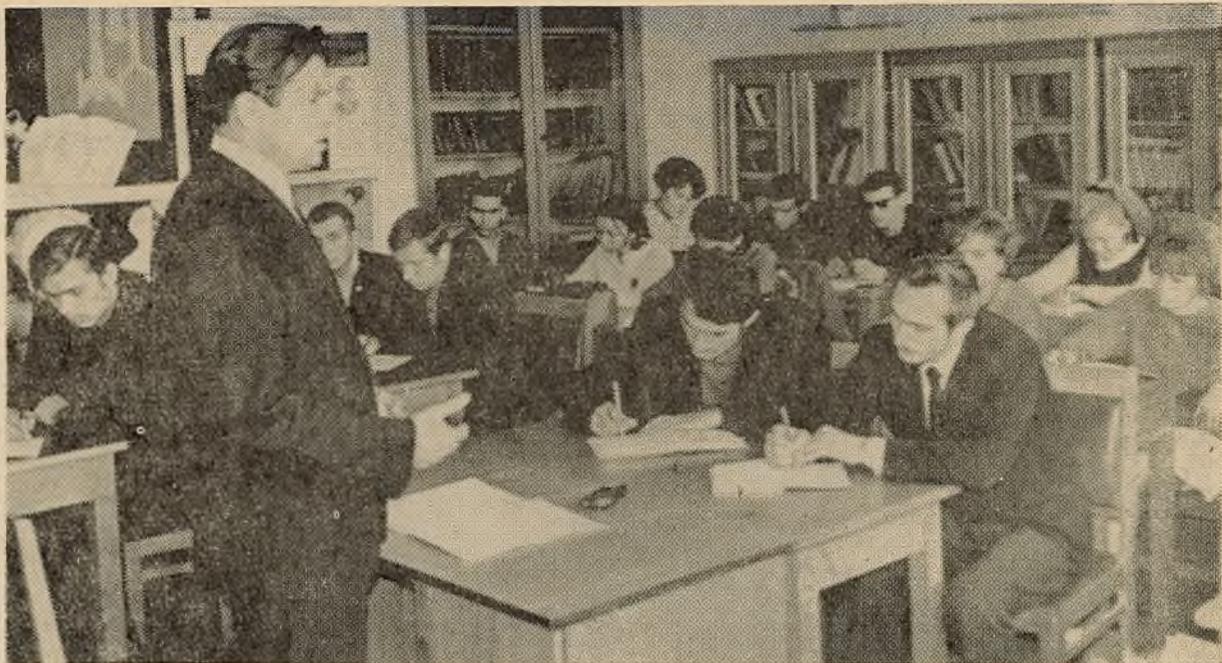
У гэтыя перадынастрычніцкія дні на падрыхтоўчым факультэце шмат увагі ўдзяляецца знаёмству з гістарычным мінулым нашага народа. У сераду вечарам прафбюро факультэта (старшыня Э. М. Мазуркевіч) арганізавала для супрацоўнікаў факультэта выезд да Кургана Славы, дзе яны азнаёміліся з мемарыяльным архітэктурным ансамблем у свеце начных пражэктараў.

Выйшаў чарговы нумар насценгазеты «Дружба» (орган інтэрнацыянальнага студсавета інтэрната падрыхтоўчага факультэта, рэдактары А. Аўчарэнка і Хак Ван Кіеу). Сярод матэрыялаў значную цікакасць для чытачоў уяўляе артыкул студэнта ІІІ курса журфака У. Сухамлінава. У сваіх дарожных нататках ён дзеліцца ўражаннямі аб сваёй паездцы ў сталіцу ГДР—Берлін. Матэрыял ілюстраван фотаздымкамі аўтара.

«Усюды лепшыя» — так гавораць аб групе філосафаў ІV курса. І сапраўды, яе вызначае выдатная паспяховасць — тут не прызнаюць здавальняючых адзнак, — глыбокая зацікаўленасць да навукі, згуртаванасць калектыву.

На нашым здымку вы бачыце студэнтаў гэтай групы на лекцыі «Асноўныя этапы сацыялагічнага даследавання», якую чытае доктар філосафскіх навук Г. П. Давідзюк.

Фота М. НЕЧЫПАРЭНКІ.

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

№ 30 (759)

● Пятніца, 31 кастрычніка ● Цана 2 кап.

● Год выдання XXII

ВЕРНЫЯ ЗАПАВЕТАМ ІЛЫЧА

Цікавым, паўнакроўным, шматгранным жыццём жыве шматтысячны калектыў універсітэцкай моладзі. Развіваючы і памнажаючы слаўныя традыцыі сваёй арганізацыі, камсамольскае племя студэнтаў БДУ настойліва авалодвае ведамі, самааддана працуе на важнейшых будоўлях Саюза і рэспублікі, вядзе вялікую грамадскую работу. Аб гэтым падрабязна гаварылася на XXIII справаздачна-выбарнай камсамольскай канферэнцыі, якая адбылася на мінулым тыдні.

У справаздачным дакладзе сакратара камітэта камсамола М. Цівы прыведзена нямала цікавых фактаў, што характарызуюць дзейнасць універсітэцкай камсамольскай арганізацыі, якая налічвае цяпер у сваіх радах 8639 членаў ВЛКСМ, аб'ядноўвае 77 пярвічных курсавых, 315 групавых і 9 факультэцкіх арганізацый.

Рыхтуючыся да Ленінскага юбілею, камітэт кам-

самола распрацаваў шырокую праграму прапагандыскай, навукова-даследчай і выхаваўчай работы.

Па рашэнню камітэта камсамольскай арганізацыі універсітэта ўзяла шэфства над усімі сельскімі школамі двух падшэфных раёнаў Мінскай вобласці. Студэнты прачыталі тут цыклы лекцый па ленінскай тэматыцы і па спецыяльных прадметах. Былі арганізаваны выезды агітбрыгад з канцэртамі, а таксама экскурсіі школьнікаў па універсітэту, наведванне імі лекцый і лабараторных заняткаў. Толькі ў сакавіку гэтага года камітэт камсамола прыняў каля 500 школьнікаў. Студэнцкая лектарская група, у якой налічваецца цяпер больш 400 чалавек, рэгулярна выступае з дакладамі аб У. І. Леніне на прадпрыемствах, у рабочых і студэнцкіх аўдыторыях.

Вялікімі поспехамі адзначана навукова-даследчая работа. У мінулым навучальным годзе былі правед-

зены дзве агульнауніверсітэцкія канферэнцыі па праблемах грамадскіх навук, гісторыі ВЛКСМ і міжнароднага маладзёжнага руху, 26-я традыцыйная студэнцкая навуковая канферэнцыя, прысвечаная 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна, і 10 факультэцкіх канферэнцый. На пасяджэннях секцый было заслушана больш 500 дакладаў.

Плэнна працавала студэнцкая навукова-даследчая лабараторыя. Толькі за адзін год студэнтамі было асвоена каля 40 тысяч рублёў па гаспадарчых дагаворах. За апошнія тры гады 50 выпускнікоў універсітэта, якія актыўна працавалі ў гэтай лабараторыі, паступілі ў аспірантуру або накіраваны на даследчую работу ў вучэльні рэспублікі, інстытуты АН БССР і іншыя навукова-даследчыя ўстановы.

Вялікую ўвагу ўдзяляе камсамольскай арганізацыі ваенна-патрыятычнаму вы-

хаванню студэнтаў. Даклады і тэматычныя вечары, сустрэчы з ветэранамі рэвалюцый і Вялікай Айчыннай вайны, мітынгі, экскурсіі, паходы па месцах народнай славы выхоўваюць пачуццё гонару і любові да Айчыны. З вялікай зацікаўленасцю нашы студэнты вучаюць гісторыю сваёй рэспублікі, сваёй камсамольскай арганізацыі. Больш 100 студэнцкіх работ прысвечана гісторыі Беларусі, сабраны архіўныя матэрыялы для нарысаў па гісторыі камсамольскай арганізацыі універсітэта. Папаўняецца фонд будаўніцтва помніка студэнтам і выкладчыкам, якія загінулі ў гады Айчыннай вайны.

Традыцыйным і масавым стаў уезд студэнтаў у тэцім працоўным семестры. У мінулым годзе 52 будаўнічых атрады працавалі на аб'ектах Беларусі, у Казахстане, Эстоніі, на Поўначы, у ГДР. Асвоена амаль паўтара мільёна рублёў капіталаўкладанняў.

Выконваючы пастанову

ЦК ВЛКСМ аб дапамозе сельскай школе, атрады адрамантавалі 19 школ, аформілі тры хімічныя, два фізічныя і два геаграфічныя кабінеты, перадалі сельскім школьнікам 3 тысячы кніг, пабудавалі 24 спортпляцоўкі, абсталявалі 6 ленінскіх пакояў.

За выдатныя поспехі ў юбілейным працоўным семестры прадстаўлены да ўзнагароды 479 байцоў атрады.

На канферэнцыі быў адзначаны і шэраг недахопаў у рабоце камсамольскай арганізацыі універсітэта.

Дэлегаты канферэнцыі выбралі новы састаў камітэта камсамола. Сакратаром камітэта выбран кандыдат фізіка-матэматычных навук Валерый Пракошын, намеснікамі — Уладзімір Намчык і Павел Бондар.

На першым пленарным пасяджэнні, якое адбылося на наступны дзень, было зацверджана бюро і размеркаваны абавязкі членаў камітэта камсамола.

Па ленінскай тэматыцы

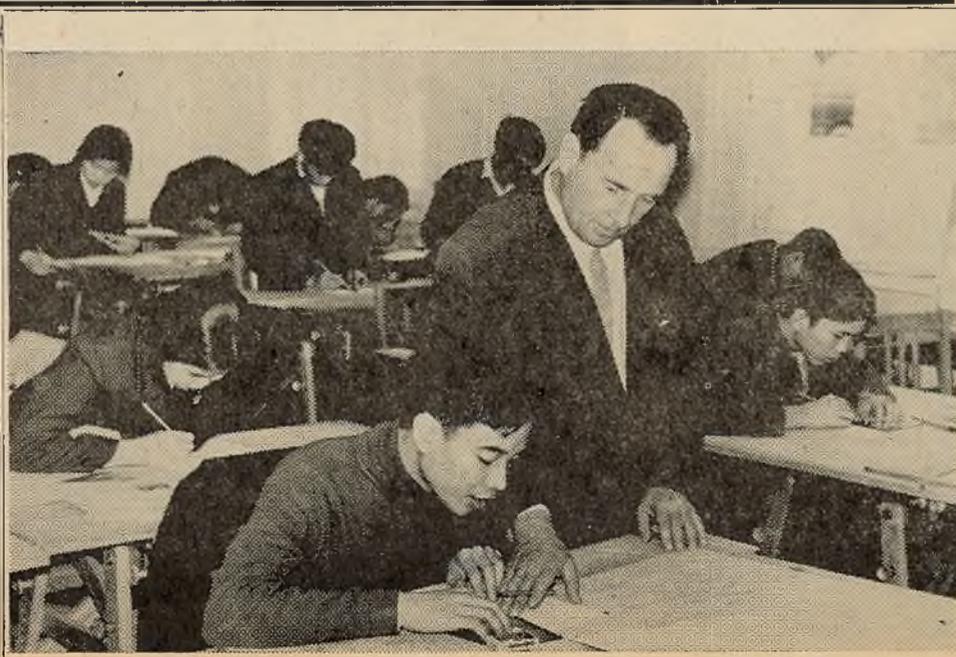
На другім курсе матэматычнага факультэта адбылася канферэнцыя чытачоў, прысвечаная 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна.

Студэнты з цікавасцю праслухалі даклады «Ленін — рэвалюцыянер, вучо-

ны, гуманіст» і «Камунізм — светлае будучае чалавецтва».

Канферэнцыя падрыхтавана кафедрай гісторыі КПСС і аддзелам абслугоўвання бібліятэкі.

Л. ПЕРАСЫПКІНА.

Многія студэнты-іншаземцы, выхаванцы падрыхтоўчага факультэта БДУ, вучацца ў тэхнічных вучэльні краіны. З інстытутаў Масквы, Ленінграда, Кіева і іншых гарадоў прыходзяць пісьмы, у якіх выказваецца гарачая падзяка першым настаўнікам.

Немалая заслуга ў добрай падрыхтоўцы студэнтаў-іншаземцаў аднаго са старэйшых выкладчыкаў кафедры прыродазнаўчых дысцыплін камуніста В. А. Мельнікава.

НА ЗДЫМКУ: В. А. МЕЛЬНИКАУ праводзіць заняткі па чарчэнню.

Фота М. Нечыпарэнка.

ПАСТАНОВА XXIII СПРАВАЗДАЧНА-ВЫБАРНАЙ КАМСАМОЛЬСКОЙ КАНОФЕРЭНЦЫ

Слаўны шлях прайшла камсамольская арганізацыя ўніверсітэта імя У. І. Леніна.

Гады даваенных пяцігодак, суровыя гады Вялікай Айчыннай вайны, аднаўленчы перыяд і, нарэшце, разгорнутае будаўніцтва камунізму ператварылі невялікую камсамольскую ячэйку ў маналітны дзевяцітысячны калектыў.

У апошнія гады пачаўся новы этап у жыцці ўніверсітэта і яго камсамольскай арганізацыі. Універсітэт за 48 год ператварыўся ў адну з буйнейшых навуковых устаноў не толькі рэспублікі, але і Саюза.

Камсамольская арганізацыя стала больш канкрэтна займацца пытаннямі падрыхтоўкі высокакваліфіка-

ваных спецыялістаў для народнай гаспадаркі, выхавання ідэйна загартаваных і актыўных маладых будаўнікоў камунізму.

У цяперашні час камсамольцы нашага ўніверсітэта разам з усім народам рыхтуюцца да 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна.

Падвёўшы вынік дзейнасці камсамольскай арганізацыі за справаздачны перыяд 1968-69 года, канферэнцыя з задавальненнем адзначае, што зроблена вялікая і карысная работа па выкананні асноўных задач, пастаўленых перад камітэтам камсамола БДУ раённым, гарадскім і Цэнтральным камітэтамі ЛКСМБ, партыйным камітэтам БДУ.

Заслухаўшы і абмеркаваў-

шы справаздачны даклад сакратара камітэта камсамола М. Цівы, XXIII канферэнцыя адзначае, што за два прайшоўшыя гады прыкметна актывізавана работа па камуністычнаму выхаванню моладзі, сталі шматграннамі формы і метады выхаваўчай работы.

У сістэме палітасветы разам з вывучэннем грамадскіх дысцыплін шырокае распаўсюджанне атрымалі семінары па актуальных палітычных праблемах, тэарэтычныя канферэнцыі, ленынскія ўрокі. Паспяхова працуюць аддзяленні факультэта грамадскіх прафесій, школа лектарскага майстэрства, у якой атрымалі навыкі лекцыйнай прапаганды па ленынскай тэматыцы больш 300 студэнтаў. Узрасла зацікаўленасць да маладзёжнага дэмакратычнага руху і жыцця свайго равесніка за мяжой. Значнае месца займае выхаванне на рэвалюцыйных, баявых і працоўных традыцыях савецкага народа і КПСС.

У цэнтры ўвагі камсамольскай арганізацыі паўсядзённа знаходзіцца выхаванне высокаадукаванага чалавека, грамадзяніна СССР і на гэтай аснове падрыхтоўка высокакваліфікаванага спецыяліста.

Працоўнае выхаванне стала традыцыйным. У час летніх канікул больш 3000 студэнтаў ўніверсітэта працавалі на будоўлях Беларусі, Казахскай ССР, гарадоў Тальяці, Нарыльска, Маддавіі, Украіны, ГДР. Трэці працоўны семестр з'явіўся праверкай ідэйных, маральных і фізічных якасцей камсамольцаў ўніверсітэта. Другі этап ленынскага заліку, у якім асноўным была арганізацыя працоўнага семестра, прысвечанага 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна, паспяхова завершан.

Зводны будаўнічы атрад ўніверсітэта, які працаваў на будаўніцтве Волжскага аўтамабільнага завода ў горадзе Тальяці, заняў першае месца ў Саюзе. Добрую ацэнку атрымалі будаўнічы атрады, якія працавалі ў роднай Беларусі і Казахскай ССР.

Пярвічныя камсамольскія арганізацыі, камітэты камсамола факультэтаў пастаянна ўдасканальваюць формы і метады арганізатарскай работы, рыхтуюць працоў-

ныя падарункі да 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна.

Разам з тым канферэнцыя адзначае, што ўзровень ідэйна-палітычнай і арганізатарскай работы ў асобных камсамольскіх арганізацыях адстае ад запатрабаванняў студэнтаў. Яшчэ не ўсе камсамольскія арганізацыі правільна вызначаюць галоўны напрамак у рабоце, тым тым, якія неабходна вырашыць у групе, на курсе, факультэце. Усё яшчэ адсутнічае дасканала прадуманая работа па выхаванню студэнтаў на розных курсах, мала ўдзяляецца ўвагі развіццю пачуцця гонару за сваю прафесію.

Камітэты камсамола факультэтаў мала ўдзяляюць увагі кіраўніцтву студэнцкімі саветамі інтэрнатаў, мала клапаціцца аб арганізацыі палітыка-выхаваўчай работы са студэнтамі, якія жывуць на прыватных кватэрах, а таксама арганізацыі шэфскай работы ў піянерскіх і камсамольскіх арганізацыях школ, рабоце сярод падроскаў па месцы жыхарства.

XXIII справаздачна-выбарная камсамольская канферэнцыя Беларускага ордэна Працоўнага Чырвонага сцяга дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна ад 23 кастрычніка 1969 года ПАСТАНАЎЛЯЕ:

Лічыць работу камсамольскай арганізацыі ўніверсітэта за справаздачны перыяд здавальняючай.

Лічыць галоўнай задачай камсамольскай арганізацыі выхаванне грамадзяніна СССР — ідэйна перакананага, адданага справе КПСС і сацыялістычнай Радзіме.

Лічыць асноўнай задачай камсамольскай арганізацыі актывізацыю студэнтаў на глыбокае і творчае засваенне марксісцка-ленынскай тэорыі, праграмнага матэрыялу, на павышэнне іх грамадска-палітычнай актывнасці. Першасная задача кожнага камсамольца — здаць курсавыя і дзяржаўныя экзамены па грамадскіх матэрыялах.

Камсамольскім арганізацыям акадэмічных груп усю сваю увагу ўдзяліць выхаванню ў кожнага студэнта марксісцка-ленынскага светапогляду, умення даваць правільную ацэнку палітычным падзеям і жыццёвым з'явам.

Камітэтам камсамола факультэтаў палепшыць кіраўніцтва студэнцкімі саветамі інтэрнатаў, больш клапаціцца аб арганізацыі палітыка-выхаваўчай работы ў ленынскіх пакоях інтэрнатаў, са студэнтамі, якія жывуць на прыватных кватэрах.

Камсамольскім арганізацыям курсаў паўсядзённа клапаціцца аб развіцці ініцыятывы, самадзейнасці камсамольцаў, шырэй прыцягваць іх да грамадскай работы, павялічыць колькасць студэнтаў, якія займаюцца на факультэце грамадскіх прафесій і ў школе маладога лектара, рыхтаваць кожнага з іх да актыўнай грамадскай работы.

Да стагоддзя з дня нараджэння У. І. Леніна падрыхтаваць і правесці форум вуні, якія носяць імя Леніна.

Камсамольскім арганізацыям груп і курсаў разгарнуць шырокую работу па выхаванню студэнтаў на прыкладзе жыцця і дзейнасці У. І. Леніна, вучыць ленынскую любіць нашу сацыялістычную Радзіму. У красавіку 1970 года правесці навукова-тэарэтычную канферэнцыю «Запаветы Леніна моладзі».

Арганізаваць на кожным факультэце пастаянны лектаторы «Па роднай краіне».

З мэтай ушанавання памяці выкладчыкаў, студэнтаў і супрацоўнікаў ўніверсітэта, якія загінулі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, пабудаваць помнік і адкрыць яго да 50-годдзя з дня заснавання нашага ўніверсітэта на сродкі, заробленыя студэнтамі ў час летняга працоўнага семестра, суботнікаў і сельскагаспадарчых работ.

Лічыць 26 мая — дзень гібелі Героя Савецкага Саюза Уладзіміра Амелянюка, былога студэнта-журналіста, удзельніка Мінскага падполля — днём памяці ахвяр фашызму.

Узмацніць работу камсамольскіх арганізацый, груп і курсаў па ваенна-патрыятычнаму выхаванню студэнтаў, палепшыць прапаганду гераічных, баявых і працоўных традыцый, практычна рыхтаваць моладзь да абароны Радзімы. Правесці залік па ваенна-тэхнічнай і фізічнай падрыхтоўцы і агляд абаронна-масавай работы ўсіх камсамольскіх груп. У снежныя месяцы падрыхтаваць і правесці навукова-практычную канферэн-

цыю па ваенна-патрыятычнаму выхаванню і правядзенне заліку.

Адной з галоўных задач лічыць этычнае і эстэтычнае выхаванне студэнтаў. З гэтай мэтай стварыць пры камітэце камсамола пастаянны лектаторы.

Асноўным кіраўніцтвам шэфскай дзейнасці лічыць пастанову ЦК ВЛКСМ — сельскай школе». З гэтай мэтай узяць шэфства над 17 школамі Стаўбцоўскага раёна Мінскай вобласці.

Накіраваць работу камсамольскіх арганізацый, груп і курсаў на далейшае павышэнне ўзроўню падрыхтоўкі спецыялістаў, на выпрацоўку ўмення работы з людзьмі, на развіццё здольнасцей да навукова-даследчай дзейнасці.

Камітэтам камсамола факультэтаў шырэй прыцягваць студэнтаў да грамадскай работы сярод маладых рабочых для аказання дапамогі па падрыхтоўцы да паступлення ў вышэйшыя і сярэднія спецыяльныя навуцальныя ўстановы, у павышэнні іх грамадскага і культурнага ўзроўню. З гэтай мэтай арганізаваць усю работу рабфака, а таксама стварыць курсы па падрыхтоўцы да паступлення ва ўніверсітэт на грамадскіх пачатках.

Увесці ў практыку камсамольскай арганізацыі правядзенне штогадовых конкурсаў на лепшую групу па пастаноўцы камсамольскай работы.

На кожным факультэце стварыць пастаянную школу камсамольскага актыву. Увесці ў практыку работы камсамольскіх груп штомесячную справаздачнасць на сходах камсамольцаў аб іх рабоце, аб выкананні імі даручэнняў. Даваць грамадскую атэстацыю іх дзейнасці.

Увесці ў практыку правядзенне камітэтам камсамола БДУ штогадовых залікаў па асновах арганізатарскай і педагогічнай работы з людзьмі.

Напярэдадні юбілею У. І. Леніна правесці ўрачыстыя камсамольскія сходы, на якіх падвесці вынікі правядзення ленынскага заліку камсамольскіх арганізацый груп, факультэтаў, уручыць юбілейныя ўкладышы ў камсамольскія білеты і зацвердзіць рапарт камсамольскай арганізацыі.

Студэнты не толькі вынаходлівы, вясёлы, але і працавіты народ. Іх залатыя рукі ўмела трымаюць кельму і сякеру, іх энергія і нястомнасць усюды выклікаюць захапленне.

Паглядзіце, якія сапраўдныя майстры трапілі ў фотааб'ектыў студэнта журфака А. ЛАСМІНСКАГА.

Я К ТА БЕ С Л У Ж Ы Ц Ц А ?

Напярэдадні 51-й гадавіны Ленінскага камсамола ва ўніверсітэце па ініцыятыве камітэта камсамола фізічнага факультэта адбылася цікавая сустрэча студэнтаў з былымі выхаванцамі ўніверсітэта, якія праходзяць службу ў радах Савецкай Арміі.

У гэты дзень гасцямі студэнтаў былі дэлегат III з'езда РКММ Н. В. Разанаў, Герой Савецкага Саюза генерал-лейтэнант І. С. Жыгараў, прадстаўнік Міністэрства абароны СССР генерал-маёр Н. Ф. Захараў, воіны падшафнай часці.

НА ЗДЫМКАХ: (злева) дэманструюць сваё майстэрства воіны-музыканты; (справа) гаспадары і госці ў якасці глядачоў.

Фота М. Нечыпарзнікі.

НАДАУНА група студэнтаў біяфака вярнулася вытворча-азнаёмыя практыкі, якая праходзіла ў горадзе Гале (ГДР). Цікавая і разнастайная праграма дазволіла нам бліжэй пазнаёміцца з краінай, яе людзьмі. Мы даведліся аб напрамках навуковых даследаванняў у біялагічных інстытутах Гале, Гатэрслебена і даследных палёў гіганта хімічнай індустрыі заводу Лейне, які выпускае угнаенне і сыравіну для вытворчасці пластыку. У інстытутах мы не толькі знаёміліся з тэмамі, але і з абсталяваннем, работай многіх навішых прыбораў.

Выразнай асаблівасцю нямецкіх інстытутаў з'яўляецца строгасць у выбары тэмы і шматбаковы падыход да яе рашэння. Цяпер у ГДР праходзіць рэформа арганізацыі навукова-даследчых інстытутаў. Мэта яе — наблізіць навуку да вытворчасці. Кожны інстытут, які выбірае тую ці іншую тэму, павінен спачатку знайсці прадпрыемства, якое згадзіцца б аплачваць яе.

На жаль, у Гальскім універсітэце ў гэты час было вельмі мала студэнтаў, яны праходзілі ваенную падрыхтоўку недзе за межамі горада. Але тым не менш мы даведліся многіх цікавага аб іх жыцці і вучобе. Сістэма навучання некалькі адрозніваецца ад нашай. Напрыклад, на факультэтах універсітэта існуюць не кафедры, а інстытуты, дзе навучаюцца параўнальна невялікія групы студэнтаў, якія маюць магчымасць з першых курсаў пазнаёміцца бліжэй са сваёй будучай працай.

Нам спадабалася і тое, што для 10 працэнтаў найбольш здольных выпускнікоў прадстаўляецца магчымасць, не абараняючы дыпломнай работы, прыступіць да падрыхтоўкі доктарскай дысертацыі (нашай кандыдацкай), пры гэтым скарачаюцца тэрмін навучання.

Наша праграма была прысвечана не толькі знаёмству з навуковымі ўстановамі, але і паездкам па краіне.

НЕЗАБЫЎНЫЯ ЎРАЖАННІ

Глыбокае ўражанне пакінула аб сабе наведанне аднаго з запаведнікаў на поўначы Германіі, ля аднаго з самых вялікіх азёр рэспублікі — Мюрытцзее. Ён спачатку спалохаў нас не вельмі прыемнай назвай — «Гнілое месца», але аказаўся размешчаным у цудоўным пераплеценні бярозавых гаёў з сасновымі барамі. Домік, у якім мы жылі, стаіць на беразе невялікага ляснага возера. Кожную раніцу мы адпраўляліся на экскурсіі. Праводзілі іх прафесар Х'юзінг і доктар Мільберг, пра якіх мы ўспамінаем з задавальненнем і ўдзячнасцю. Яны паказалі і расказалі нам шмат цікавага.

За тры тыдні мы пабывалі

у многіх гарадах і музеях ГДР. Знаёмству з Берлінам мы прысвяцілі адзін дзень. Гэта, вядома, вельмі мала, але мы стараліся убачыць як мага больш. Дзень пачаўся з наведання Трэнтаў-парка, дзе стаіць знаёмая кожнаму рускаму скульптура воіна з дзяучынкай на руках. З горадасцю за нашу Радзіму, за яе людзей, якія не пашнадавалі свайго жыцця дзеля нашага шчасця, мы глядзелі на гэты выдатны твор.

Агляд горада пачаўся з вострава музеяў. Тут знаходзіцца вядомы «Пергамон», назва якога пайшла ад Пергамонскага алтара, шэдэўра сусветнай архітэктуры часоў магутнасці Рымскай імперыі. У гэтым музеі прадстаўлена таксама скульптура старажытнага Рыма, Грэцыі, Вавілона, Месапатаміі, Егіпта. Больш поўна скульптура Егіпта паказана ў другім музеі — імя Бода, заснавальніка многіх музеяў Берліна. Наведалі мы і музей «Нямецкай гісторыі».

Вельмі цікава было пахадзіць па горадзе, аглядаючы новабудовы, прайсці па вядомай Унтэр-дэн-Ліндэн да Брандэнбургскіх варот. За варотамі пачынаецца пабудаваная ў адну ноч бетонная сцяна, якая раздзяляе Заходні і Усходні Берлін.

Акрамя Берліна, мы наведалі яшчэ многія гарады ГДР: Лейпцыг, вядомы сваімі кірмашамі, Веймар, дзе жылі вялікія нямецкія паэты Шылер і Гётэ, Патсдам з яго цудоўнымі палацамі.

Т. ЧУРСІНА,
студэнтка
IV курса біяфака.

БЫЛО ВЕЛЬМІ ЦІКАВА

Летам студэнты II курса геолога-геаграфічнага факультэта праходзілі вучэбную практыку ў Мінску і ў Барысаве. Перад імі была пастаўлена задача пазнаёміцца з метадыкай эканоміка - географічнага вывучэння прамысловасці, сельскай гаспадаркі, гарадоў.

Практыканты пабывалі на станкабудаўнічым заводзе імя С. М. Кірава, камвольным камбінаце і іншых прадпрыемствах у г. Мінску, на фанерна-запалкавым камбінаце, шклозаводзе імя Ф. Э. Дзяржынскага ў г. Барысаве.

Цяжкасць заключалася ў тым, як адзначыла дацэнт Валянціна Пятроўна Барадзіна, што студэнты яшчэ не вывучалі эканамічную географію СССР. І такое неасярэдняе знаёмства з прамысловымі прадпрыемствамі, з эканамікай сельскай гаспадаркі з'явілася своеасаблівай падрыхтоўкай да вывучэння новага курса.

А вось як адцэньваюць практыку самі студэнты. У справядачы Наташа Ключева піша: «Гэта вучэбная практыка значна пашырыла наш круггляд, прабудзіла зацікаўленасць да больш глыбокага вывучэння нашай сацыялістычнай эканомікі».

Я пазнаёмілася з некаторымі студэнтамі з гэтай жа групы, пацікавілася іх уражаннямі аб летняй практыцы.

— Было вельмі цікава, — гаворыць Люда Ціткова. — Некаторыя з нас упершыню пабывалі на вытворчасці. Мы не толькі падрабязна азнаёміліся з эканомікай Барысаве, але і з яго гісторыяй.

— Незабыўнае ўражанне пакінуў саўгас «Стара-Барысаў», — дадаў янае Таня Гладкая. — Хацелася б, каб больш часу адводзілася вучэбнай практыцы і каб ёй заўсёды кіравала Валянціна Пятроўна Барадзіна — вельмі чулы і кляпатлівы чалавек.

В. РАДКЕВІЧ,

НАВУКА ПАШЫРАЕ ГАРЫЗОНТЫ

МАТЭМАТЫКА — ВЫТВОРЧАСЦІ

Стварэнне электронна-вылічальных машын (ЭВМ) і узнікненне кібернетыкі зрабілі сапраўдную рэвалюцыю ў самой матэматыцы і адкрылі бязмужныя магчымасці для яе прымянення ў розных галінах практыкі і ў першую чаргу пры рашэнні задач аптымальнага планавання. Ужо можна сцвярджаць, што будучае планаванне — аптымальнае. Тэарэтычныя ж асновы новага планавання і ўпраўлення народнай гаспадаркай павінна распрацаваць матэматыка.

У вырашэнні гэтай праблемы актыўна ўдзельнічаюць матэматыкі нашага ўніверсітэта. Каб сканцэнтравачь намаганні вучоных, аспірантаў, студэнтаў на даследаванні першарадных задач, важных і для народнай гаспадаркі, ва ўніверсітэце прымяняюцца розныя арганізацыйныя формы. Адна з іх — выкананне гаспадарчых

работ. Так, з 1967 года ўстаноўлены сувязі з салігорскімі калійнымі камбінатамі. У выніку прапанаваныя групы супрацоўнікаў і студэнтаў матэматычнага факультэта аптымальныя планы выдання горных работ пачынаюць укараняцца ў вытворчасць. Распрацаваны сеткавыя графікі па будаўніцтву трэцяй чаргі камбіната.

Матэматыкі ўніверсітэта зрабілі эксперыментальныя разлікі выбару аптымальнага плана на Полацкім нафтаперапрацоўчым заводзе. Заканчваецца сумесныя даследаванні з супрацоўнікамі Азоўскага кабельнага завода, вынікам якіх будзе укараненне аўтаматызаванай сістэмы кіравання вытворчасцю (АСУП) на буйнейшым у Еўропе заводзе «Азоўкабель».

АСУП ахопіць увесь комплекс задач кіравання матэрыяльнымі рэсурсамі, частку задач па кі-

раванню вытворчасцю і збытам. 36 задач, якія ўключаюць 41 элемент кіравання, вырашае вылічальны цэнтр завода. Электронна-вылічальная машына «Мінск-22» выбірае найбольш выгадны аптымальны круг заказаў (бо, акрамя паставак аичынным заказчыкам, завод экспартуе прадукцыю больш чым у 30 краін свету), складае аптымальныя і страхавыя нормы запасы сыравіны, выконвае статыстычную работу. Увогуле машына апрацоўвае за год 100420 тысяч дакументаў.

Газета «Праўда Украіны» пісала 8 кастрычніка 1969 года: «Эканамічны эфект першай чаргі АСУП — 960 тысяч рублёў у год. Праектуемая эфектыўнасць ад укаранення ўсёй АСУП (1970) — 3,5 мільёна рублёў». Дастойны падарунак да 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна!

АСУП завода «Азоўкабель» выклікала глыбо-

кую цікавасць у навукова-тэхнічных колах. Яна экспанавалася на міжнароднай выстаўцы «Аўтаматызацыя-69», на ВДНГ, ёй прысвечаны навуковыя публікацыі і выступленні ў друку.

«Распрацоўка комплексу праблем стварэння аўтаматызаваных сістэм кіравання матэрыяльнымі рэсурсамі і збытам прадукцыі прамысловага прадпрыемства і яе укараненне на Бердзянскім заводзе «Азоўкабель» навукова-тэхнічным саветам вылучана на атрыманне Дзяржаўнай прэміі СССР 1970 года ў галіне навукі і тэхнікі. Сярод яе аўтараў — супрацоўнік ўніверсітэта дацэнт У. А. Ямелічаў. Мэтады рашэння задач дыскрэтнай аптымізацыі, распрацаваныя У. А. Ямелічавым у апошнія гады і апублікаваныя ў шэрагу цэнтральных і рэспубліканскіх навуковых часопісаў, з поспехам былі прыменены пры стварэн-

ні АСУП. Неабходна сказаць, што алгарытмы рашэння задач дыскрэтнага праграмавання, створаныя ва ўніверсітэце, зацікавілі шырокую навуковую грамадскасць. Так, распрацаваныя на іх аснове супрацоўнікамі БДУ і НДІЭМП пры Дзяржплане БССР метады рашэння задач размяшчэння вытворчасці і выбару вытворчай праграмы галін прамысловасці былі даложаны на міжрэгіянальным семінары ААН «Размяшчэнне прамысловых прадпрыемстваў і прамысловыя развіццё раёнаў», які праходзіў у жніўні мінулага года ў Мінску.

Студэнты-дыпломнікі і таксама далучаюцца да гаспадарча-дагаворных работ. Творчае супрацоўніцтва з прадпрыемствамі гарантуе жыццёвасць і актуальнасць тэм дыпломных прац.

М. КАВАЛЁУ,
аспірант.

„СКАЖЫ, ХТО ТВОЙ СЯБРА...“

На «пятак» ля стэнда ніколі не бывае пуста. Знаёмы гул аўдыторыі ніяк не вяжацца тут з дзелавой цішыняй. А яна вабіць, кліча. Хочацца ведаць, што прывяло сюды гэтага першакурсніка, чаму смяюцца вочы дзяўчыны. Здаецца, сустрапіся добрыя сябры, якім ёсць аб чым расказаць, ёсць што ўспомніць. І сапраўды, на матэматычным факультэце газета «Рошым любую задачу» стала добрым і верным сябрам студэнтаў.

З вялікім задавальненнем пазнаёміўся і я з апошнім нумарам «РЛЗ». Самыя надзённыя пытанні выносяць рабаты на павестку дня.

Закончыўся працоўны семестр. Пара падводзіць вынікі. 452,7 тысячы рублёў асвоена студэнтамі матэматычнага факультэта на будоўлях.

Але не толькі працоўнымі подзвігамі славіцца матэматыка. Ёсць сярод іх і нямала добрых спартсменаў. Газета паведамляе сваім чытачам аб поспехах матэматыкаў на рэспубліканскіх і ўсесаюзных спаборніцтвах. Не ладзіцца справа на факультэце з падпіскай на газеты — «РЛЗ» не праходзіць міма гэтага факту і стараецца разабрацца ў прычынах.

Многа цікавай і карыснай інфармацыі ёсць у газеце, але асабліва прыглынула мяне яе афармленне. Цікавыя фотаздымкі і малюнкi, умелае размяшчэнне матэрыялу — усё гэта добра спалучаецца з самім зместам. Дабаўце да сказанага яшчэ той гумар, з якім зроблена газета, і вы атрымаеце даволі поўнае ўяўленне аб ёй, а заадно і аб рабатах, што выпускалі яе. Дарэчы, газету «робяць» сем чалавек. Але да гэтай сямяркі далучаецца яшчэ вялікая колькасць добраахвотнікаў з ліку студэнтаў.

Многа цікавага даедаўся я аб жыцці факультэта ад яго сябра — насценнай газеты «Рошым любую задачу». Аднак карціна была б няпоўнай без расказу саміх удзельнікаў падзей. Таму я даю слова камандзіру аднаго са студэнцкіх будаўнічых атрадаў А. Пятроў:

«У гэтым годзе на Камчатцы працавалі 112 студэнцкіх атрадаў агульнай колькасцю 1.200 чалавек. Характар работы істотна нічымы не адрозніваўся ад работы ў Беларусі і на цаліне, хіба толькі што часам катланав даверху залівала грунтовымі водамі або ў выніку падземных штуршкоў вырытатыя намі траншеі поўнасцю завальвалася грунтам».

Наш атрад «Камчатка-1» быў атрадам-разведчыкам. З гэтай місіяй ён поўнасцю справіўся. Хочацца верыць, што ў 1970 годзе самалёт з атрадам (або з атрадамі) «Камчатка-2» на борце сядзе на ўздрыгваючай ад страсенняў камчацкай зямлі».

Шкада развіцця з цікавымі суб'яседамі. Але я пакідаю іх з надзеяй на новую сустрэчу.

В. БАРКОЎСКІ,
студэнт.

А Д З І Н З Л Е П Ш Ы Х

Не вельмі шчодрое асення сонца зазірнула на паліцы кніжных шафаў, прайшлося промямі па стэндах, і адразу неяк цяплей і утульней стала ў кабінце Здаецца, я ўсе аглядзела ў пакоі, а вось пагаварыць з загадчыкам кабінета Іванам Андрэвічам Гарбаленем усё ніяк не ўдалася. Ён быў увесь час заняты: аднаму раіў, якую літаратуру лепш выкарыстаць пры вывучэнні тэмы, другому прапанаваў новыя часопісы і кнігі, трэціму шукаў неабходныя карты і дапаможнікі, якіх у кабінце вельмі многа. З вялікай адказнасцю і любоўю адносяцца да сваёй работы Іван Андрэ-

віч і лабаранты М. О. Ерашэвіч і М. Ф. Чудаеў. У гэтым годзе кабінет забяспечыў усіх студэнтаў праграмамі і планами семінарскіх заняткаў, картамі грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў, падручнікамі па гісторыі партыі. Навіна — і пакуль толькі ў гэтым кабінце — дапаможнікі па гісторыі нашай рэспублікі.

Тут можна не толькі прачытаць патрэбныя матэрыялы, але і прагледзець дыяфілімы па тэмах вучэбнай праграмы.

У кабінце ёсць расклад кансультацый па гісторыі КПСС, якія праводзяць выкладчыкі. Некаторыя кансультацыі запісваюцца на магнітафон.

Асабліва цікава было слухаць расказ Івана Андрэвіча аб падрыхтоўцы кабінета да 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна. Шмат старання і працы прылаў калектыў кабінета для таго, каб зрабіць наглядныя дапаможнікі. Аб тым, як рос і вучыўся У. І. Ленін, як стаў пра-

вадыром бальшавіцкай партыі, якая прывяла пралетарыят да перамогі, як увайшоў у бессмяротнасць, расказваюць стэнды «Жыццё і рэвалюцыйная дзейнасць У. І. Леніна», фотаальбом «У. І. Ленін».

Так, тут вельмі многа зроблена для таго, каб студэнты маглі як мага глыбей вывучаць спадчыну У. І. Леніна. Магнітафонныя запісы дазваляюць пачуць зварот У. І. Леніна да Чырвонай Арміі і яго прамову «Што такое Савецкая ўлада?».

расказ пра жыццё Ільіча ў Разліве і прамову на III з'ездзе Інтэрнацыянала. Да вялікай даты лабараторыя кабінета арганізавала сістэматычны паказ лепшых мастацкіх фільмаў пра Леніна.

Строгі рытм работы, вялікая колькасць патрэбных матэрыялаў, добрая тэхнічная абсталяванасць і уважлівыя адносіны работнікаў да сваёй справы — вось што дапамагае студэнтам выдатна рыхтавацца да заняткаў, вось што дае права выкладчыкам і студэнтам назваць кабінет гісторыі КПСС гуманітарных факультэтаў адным з лепшых ва ўніверсітэце.

І. ГАРАНІНА.

ТУТ ЗДАБЫВАЕЦЦА МАЙСТЭРСТВА

Не толькі ў аўдыторыях, але і ў спартыўных залах ідуць напружаныя заняткі. У гэтай зале барцы вольнага стылю старанна адпрацоўваюць новы прыём. Іх успаецля твары гавораць аб тым, што барацьба ідзе з усёй адказнасцю. Трэнер Уладзімір Мікалаевіч Лятун цяплява растлумачвае спартсменам іх памылкі. У яго ёсць чаму павучыцца маладым барцам. Уладзімір Мікалаевіч усяго некалькі год працуе трэнерам. А да гэтага ён праславіўся як барэц.

— У БДУ шмат таленавітых спартсменаў, — расказвае Уладзімір Мікалаевіч. — Гэта першаразраднікі Г. Таўчыгрэчка, А. Навіцкі, А. Саханенка, У. Наумчык. Вялікі надзеі падаюць У. Сакалоў, А. Пытлеў і іншыя. Цяпер у секцыі 52 чалавекі, Нялёгка спалучаць заняткі з трэніроўкамі, але рабаты стараюцца.

А маладым барцам ёсць на каго раўняцца. І спадзіемся, што яны даб'юцца поспехаў.

А. САЧАНКА,
студэнт.

ПАКАЗВАЕ

«КАРЛ ЦЭЙС ІЕНА»

● Дырэктар па навукова-даследчай рабоце народнага прадпрыемства «Карл Цэйс Іена» доктар П. Герліх адказвае на пытанні ўдзельнікаў прэс-канферэнцыі.

● Сваё пытанне прапануе прафесар БДУ У. Г. Вафіядзі.

● Прадэктар універсітэта Л. В. Валадзько просіць расказаць аб навуковых сувязях прадпрыемства з Іенскім універсітэтам.

● Доктар П. Герліх, дырэктар выстаўні Л. Фром, рэктар БДУ акадэмік А. Н. Сеўчанка сярод журналістаў.

Фота Д. Прэса.

НА МІНУЛЫМ тыдні ў выставачнай зале Беларускага аддзялення Усеаюзнай гандлёвай палаты адкрылася выстаўка сістэмы высокадакладных прыбораў вытворчасці народнага прадпрыемства «Карл Цэйс Іена».

Больш 130 прыбораў і канструкцый, паказаных на выстаўцы, характарызуюцца выдатнымі эксплуатацыйнымі якасцямі і могуць прымяняцца ў розных галінах народнай гаспадаркі. Яны, несумненна, прыцягнуць увагу беларускіх вучоных і вытворчых калектываў.

На прэс-канферэнцыі, якая адбылася перад адкрыццём выстаўкі, прадстаўнік генеральнай дырэкцыі і дырэктар па навукова-даследчай рабоце народнага прадпрыемства «Карл Цэйс Іена» акадэмік, лаўрэат Нацыянальнай прэміі, прафесар, доктар і ганаровы доктар Пауль Герліх і дырэктар выстаўкі, начальнік аддзела электронных і аптычных прадстаўніцтва ГДР у Савецкім Саюзе Лорэнц Фром адказалі на пытанні журналістаў, прадстаўнікоў полі-

тэхнічнага інстытута, а таксама нашага ўніверсітэта — прафесараў У. Г. Вафіядзі і Л. В. Валадзько.

Госці з ГДР расказалі аб перспектывах развіцця народнага прадпрыемства, аб шырокіх сувязях са спажыўцамі, выказалі жаданне наладзіць больш цесныя сувязі з савецкай прамысловасцю.

Ужо цяпер доля экспарту ў Савецкі Саюз складае каля 40 працэнтаў прадукцыі завода. Часопіс «Иенское обозрение», які выдаецца на прадпрыемстве тыражом у 40 тысяч экзэмпляраў, рэгулярна публікуе апісанні вырабаў, артыкулы вучоных, што працуюць з прыборамі маркі народнага прадпрыемства «Карл Цэйс Іена».

Адказваючы на пытанне прафесара У. Г. Вафіядзі аб перспектывах развіцця электронных прыбораў, доктар П. Герліх адзначыў вытворчы асаблівасці прадпрыемства, расказаў, у якім напрамку вядуцца навуковыя даследаванні, упамянуў аб сувязях з Іенскім універсітэтам.

Прафесар Л. В. Валадзько

папрасіў больш падрабязна расказаць аб навуковых сувязях завода і ўніверсітэта.

Цяпер мы зыходзім з таго, гаворыць доктар П. Герліх, што павінны вучыць тых, хто прадоўжыць эканамічную рэвалюцыю, і лічым мэтазгодным спалучаць тэарэтычнае навучанне з практычнай работай.

У Іенскім універсітэце якая раз і распрацоўваюцца менавіта такія праблемы, што ўяўляюць інтарэс для завода, для яго навуковай асновы. У прыватнасці, аддзяленне фізічнага прыборабудавання ва ўніверсітэце сканцэнтравана на гэтых праблемах. Ёсць такая дагаворанасць у галіне матэматыкі, тэхналогіі.

Зразумела, многія маладыя людзі, што закончылі ўніверсітэт, прыйшлі працаваць у заводскія лабараторыі і там працягваюць вясці навуковыя даследаванні. Цэйсаўскія навуковыя супрацоўнікі ўдзельнічаюць у абмеркаванні праблем, якія распрацоўваюцца ва ўніверсітэцкіх лабараторыях.

Такая сістэма прагрэсіўная, гаворыць доктар

П. Герліх, і гэта першы вопыт у нашай рэспубліцы.

Пытанні, зададзеныя журналістамі «Советской Белоруссии», БЕЛТА, «Мінскай праўды», «Звязды», «Вячэрняя Мінска» і іншых газет, закраналі экспертныя сувязі народнага прадпрыемства «Карл Цэйс Іена», яго навуковыя кантакты з Савецкім Саюзам, шляхі развіцця і г. д.

Прадстаўнікі ГДР расказалі аб тым, што ў межах выстаўкі абдуцца даклады навуковых супрацоўнікаў з Іены, абмен думкамі з савецкімі вучонымі і спажыўцамі прадукцыі прадпрыемства «Карл Цэйс Іена».

У заключэнне рэктар універсітэта акадэмік А. Н. Сеўчанка ад імя нашага калектыву падзякаваў тым, хто наладзіў выстаўку, хто адклікнуўся на просьбу беларускіх вучоных і арганізаваў паказ сваіх каштоўных вырабаў у Мінску, выказаў зацікаўленасць у пашырэнні навуковых сувязей.

А. АЛЕНІЧ.

